

НАША СТРАВА

Выходзіць два разы у тыдзень.

<p>Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі: Вільня, Віленская вул. 12—6. (Wileńska 12, m. 6). Рэдакцыя адчынена ад 12 да 2 гадз. штодня, апрача святачных дзён. Адміністр. ад 9 да 3.</p>	<p>Падпіска на адзін месяц з дастаўкай да хаты 1 эл. 50 гр. Для заграўніцы ўдвай даражэй. Перамена адраса 30 гр.</p>	<p>Напрынятыя ў друк рукапісы назад не вяртаюцца. Аплата надрукаванага залежыць ад Рэдакцыі.</p>	<p>Цана абвестак: перад тэкстам 25 грош., сярод тэксту 20 грош і на 4 стр. 15 гр. за радок пятаў у 1 шпальту.</p>
--	--	--	---

№. 4 (13)

Вільня, Серада, 12-га студзеня 1927 г.

Год II

Пілсудскі не направіў.

Урад Грабскага трымаўся блізка два з паловаю гады. Грабскі ўвёў новую валюту, новыя грошы—золты, і гэтая валюта трымалася на меры больш за паўтара году. Падаткі прышлось плаціць страшэнна высокія, вёска страшэнна бяднела, ня было скуль узяць грошы, расло нячуванае безработьце, але ўрадоўцы даставалі добрыя пэнсіі, ім жылося зусім добра, яны хвалілі ўрад, і шмат каму здавалася, што Грабскі зрабіў аканчальную санацыю і стабілізацыю польскае гаспадаркі*. Буржуазія і яе прыхвасні-лякаі ўжо пачыналі трыумфаваць-радавацца сваімі капіталістычнымі ўладамі. Але радасць была нядоўгая, бо вельмі хутка аказалася, што пан Грабскі нічагуткі ня вылячыў, а толькі загнаў хваробу ішчэ глыбей. Спачатку паляцеў золты, а за ім і пан Грабскі з свайго міністэрскага крэсла, не зрабіўшы ані санацыі, ані стабілізацыі.

Пасля Грабскага ўвільніліся каля хвораі эндэкі і пясцюцы разам з пэпэсамі ў хаўрусным (коаліцыйным) урадзе, але таксама нічога не памаглі. Хаўруснае міністэрства падалося ў адстаўку, а ўладу захапілі эндэкі з пясцюцамі з Вітасам на чале. Яны ўжо не адзін раз трымалі ўладу ў сваіх руках, і ўсім добра было ведама, што нікага новага гаспадарчага пляну яны ня маюць. Пілсудскі, каб ратаваць буржуазію і абшарнікаў, каб ратаваць капіталістычны лад („сацыяльную роўнавагу“), сілком бярэ ўладу і думае правесці свае пляны. Захапіўшы ўладу сілай, Пілсудскі правіць фашыстаўскімі спосабамі. Гаспадарку ён думае напавіць усиленым вывазам рознага сырцу (збожжа, лесу, вугальля) заграўніцу. У заграўнічнай палітыцы стараецца перасесць з французскага каня на ангельскага, не баючыся на ім заехаць у процісавецкі лагер.

Цяпер можна сказаць, што Пілсудскаму напачатку пашанцавала. Удалося ўтрымаць золты, перадусім дзякуючы ўсіленаму вывазу заграўніцу вугальля: забастоўка ангельскіх вуглякопаў напавіла зусім неспадзявана польскія фінансы. Вываз збожжа і лесу таксама прычыніўся да гэтага. На нейкі час ажывілася нават прамысловасць, пашлі некаторыя фабрыкі, безработных паменшала. Але вось скончылася вугальная забастоўка, збожжа на вываз больш няма, і што-раз выразней пачынаюць зарысцоўвацца новыя пагрозы золтаму. Вываз заграўніцу слабее, затое нясулынна расьце дарагоўля, ізноў прыбывае безработных, бо фабрыкі пачынаюць закрывацца. Ня глядзячы на гэта, дзяржаўны бюджэт павялічаны, выдаткі на войска, на паліцыю, на адміністрацыю растуць, расьце агульная нэндза і недахват сярод працоўных мас. Як паведамляюць апошнія сталічныя газеты, у Варшаве на вуліцах падаюць людзі з голоду...

Калі да гэтага дадаць цяжкое міжнароднае палажэньне Польшчы, то ніякім чынам неможна сказаць, што Пілсудскаму ўдалося напавіць капіталістычную гаспадарку Польшчы. У палітыцы-ж — як унутранай, так і заграўнічнай,—ён яе аканчальна выяў з раўнавагі. І цяпер робіцца ўсё ясьней і ясьней, што буржуазная Польшча настолькі страціла самастойную раўнавагу, што ўтрыманьне яе залежыць ад дапамогі і ахвоты вялікіх капіталістычных дзяржаў. А дзеля таго, што гэтыя дзяржавы ма-

юць супярэчныя інтарэсы і спораць паміж сабою, то і дапамога іхняя—рэч не заўсегды пэўная. Вось прыкладам, Польшчы нагвалт патрэбна заграўнічная пазыка, але ж дагэтуль ніхто яе не дае.

Тымчасам навет польскія буржуазныя палітыкі выказуюць думку, што без пазыкі Польшча ня дасьць сабе рады.—А ў такім разе *Польшча стаіць перад новым, яшчэ больш вострым, чым напярэднія, гаспадарчым крызісам*. Як заўсегды, так і тут трудна дакладна прадказаць, калі іменна пачнецца рашучае завастрэньне крызісу, але ўжо цяпер можна бачыць напрамак, у якім ідуць выпадкі. Польшча стаіць перад завастрэньнем клясавай барацьбы, перад новым змаганьнем сялян і работнікаў з уціскам буржуазіі—сацыяльным і нацыянальным. Ужо цяпер мы бачым, што, калі—з аднаго боку—жвава арганізуюцца абшарнікі і буржуазія, то з другога боку відно агульнае паляваньне працоўных масаў—ня толькі на беларускіх і украінскіх землях, але і ў самой Польшчы.

У Заходняй Беларусі палажэньне завастраецца ня толькі нацыянальным уціскам і ўсіленым выціскам краю, але ішчэ да таго сьлетнім недародам. Шмат дзе ўжо сялянін сядзіць бяз куска хлеба. Заработкаў ніякіх, ад ураду помачы нікае, а падаткі плаціць.

Вось агульны нарыс сучаснага палажэньня дзяржавы—з усімі падлягаючымі ей краінамі. А з яго—вывад адзін:

Пратэст Міжпартыйнага Сэкрэтарыяту.

Міжпартыйны Сэкрэтарыят барацьбы за амністыю для палітычных вязьняў рашуча пратэстуець проціў сыстэматычнага пераследаваньня ўрадам Беларускай Сялянска-Работніцкае Грамады, сабраўшай у свае шэрагі больш 90 000 сялян і работнікаў, змагаючыхся за свае сацыяльныя і нацыянальныя справы.

Адным з яскравых доказаў гэтага пераследаваньня былі крываваыя падзеі ў Бельшчыне. Такі мэтад барацьбы правакуець мясці, каб потым у крывы затапіць вызваленскі рух Заходняе Беларусі.

Сойм.

Бюджэтная дыскусія ў камісіі Сойму.

У бюджэтнай камісіі Сойму прадаўжалася дыскусія над бюджэтам на 1927—28 г. У часе дыскусіі над бюджэтам ваеннага міністэрства востра крытыкаваў міністэрства мар. Пілсудскага яндэк Гарусэвіч. Ён закідаў генаралам Пілсудскага, што яны ўмешываюцца не ў свае справы, забараняючы чытаць газеты і г. д.

Дзеля таго ён запрапанаваў зьняць 1 мільён з крыдэнтаў на цэнтральныя ўстановы міністэрства.

За тое, што міністар усё яшчэ трымае ў вастрогах генаралаў ураду Вітаса, аратар запрапанаваў зьняць яшчэ 100 тысячаў з бюджэту дэпартаманту справядлівасці пры міністэрстве. Востра закідаў пасол ваенным уладам „ціхае сьледзтва“ ў справе нападу на паша Зьдзеховскага. — „Ня можа быць, каб сярод афіцэрскага корпусу ня ведалі, хто з афіцэраў прымаў учасьце ў бандацкім нападзе на паша... Наагул — армію трэба адцягнуць ад палітыкі, а робіцца ў Польшчы—якраз наадварот.“

Пасля прамовы паша ўзяў слова генарал Конажэўскі, які запратэставаў проці „абразы паслом афіцэрскага корпусу польскай арміі“.

Аднак, старшыня камісіі п. Рымар (таксама яндэк) сьвярдзіў, што ніякай абразы ён у прамове паша не дачуў і ніколі-б да яе—не дапусьціў...

Яна, што ўсё прапазіцыі паша Гарусэвіча камісія адкінула.—Бацьца „бата“.

у ратаваньні збанкрутаваўшае буржуазнае гаспадаркі Польшчы Пілсудскі дасягнуў ня больш, чым усе ягонныя папярэднікі. І далей ісьці старым шляхам—ужо некуды!

У папярэднім нумары ў перадавіцы „Літоўская навука“ было адзначана, што літоўскія сельсаюзнікі і хрысьціянскія дэмакраты ў Літве пайшлі пасля перавароту разам з фашыстамі, хаця на паперы іх праграмы выглядаюць дужа „левымі“. Рэдакцыя перасьцерагала, што „ўсім хрысьціянскім (ксяндзоўскім і папоўскім) дэмакратам—адна дана. Усялякія ж сельсаюзнікі, што ідуць проці саюзу сялян з работнікамі, гэта не саюзнікі працоўнага сялянства, а саюзнікі паноў, ксяндзоў, папоў ды ўсяе чорнае сотні і фашыстаў“.

Словы гэтыя адносна да нашых“ хадэкаў і сельсаюзнікаў ужо апраўдваюцца: і „Сялянская Ніва“ і „Bielar. Krynica“ даюць сваім чытачом асьвятленьне ковенскіх выпадкаў у такім духу, які гэта выгадна літоўскім фашыстам, апраўдваючы пераварот тым, што быццам гэта літвіны ратаваліся ад праектаванага камуністычнага перавароту, хаця такога ніхто ня зьбіраўся рабіць. У № 2 „Bielar. Krynica“ чытаем, паміж іншым, гэтую характэрную замечку: „у Коўні што-раз байчы даюць сябе пачуць літоўцам камуністам. Асабліва яны ўваварушыліся, калі ўрад расстрэляў чатырох іх таварышоў“.

Выходзе так: літоўскія камуністы—гэта не літвіны, а запраўднымі літвінамі зьяўляюцца толькі... фашысты!—Ну—ну!

У Польшчы.

Безработных усьцяж прыбывае.

З кожным тыднем лічба безработных па ўсёй Польшчы ўзрастае. За тыдзень ад 25-га сьнежня мінулага году да 1-га студзеня с. г. прыбыла 8.434 безработных, ды гэтак агульная лічба іх у прамысловых мясцовасьцях (ня лічучы вёскі) дайшла да 236.057 душ.

Калі лічыць, што кожны безработны мае сям'ю, якую ўтрымліваў сваімі заробкамі, дык выходзе, што ад безработцы ў мястох пакутуе і галдае я ня менш мільёна душ, лічучы чатыры душы на працаўніка.

За два апошнія месяцы 1926 году лічба безработных узрасла ажно на 40 тысяч душ.

Мае быць мыта на збожжа.

Рада Міністраў прыняла... „прыняцц, што — ўраце ўзрасту дарагоўлі — мае быць уведзена вывазнае мыта на збожжа“.

Пакуль што—дарагоўлі няма, бо-ж усяго толькі—32% ад вясны. Абшарнікі яе неяк ня чуць яшчэ.

Ці маюць быць зьмены ў складзе ўраду?

У апошнія дні зьявіліся ў польскіх газетах чуткі аб маючых адбыцца важных зьменах у лоне польскага ўраду.

Адна з варшаўскіх газет паведаміла навет аб магчымасьці адмовы м. Пілсудскага ад становішча прэм'ера, якім мае стацца ізноў п. Бартэль. Пілсудскі быццам ізноў заняўся-б выключна падрыхтоўкай польскай арміі.

На гэта адзваўся „Kur. Pęg.“, які заявіў, што марш. Пілсудскі ня зьбіраецца пакідаць прэм'ерства, але што маюць высьпі ў адстаўку міністры Мэйштэвіч і Незабытоўскі (манархісты-абшарнікі); што марш. Пілсудскі, наадварот, мае зрачыся міністэрства ваеннага, куды мае пасадыць ген. Сосенкоўскага, на выздараўленьне якога і паварот з-заграўніцы толькі і чакае.

Іншыя газеты ізноў паведамілі, што прэм. Пілсудскі, пагутарыўшы з мін. Мэйштэвічам, „выраўнаваў з ім розьніцы парглядаў“(!), і той—астаецца на сваім слаўным становішчы надальней. А „Słowo“ дык навет дадае, што „упрацоўніцтва мін. Мэйштэвіча з марш. Пілсудскім ніколі яшчэ ня было такое гармонічнае(!), як цяпер“.

З свайго боку ня менш урадавы, як „Słowo“, „Kur. Wil.“ заявляе, што абодва міністры—Мэйштэвіч і Незабытоўскі няўхільна будуць выкінуты са складу кабінэту, а на іх мейсца міністрам справядлівасці мае быць п. Цар (ведамы пілсудчык, цяпер віцэ-міністар), а міністрам зямляробства мае быць на-

Радавыя войскі над польскай граўніцай.

Адна з эстонскіх газет падала вестку, быццам пасля тайнага пасаджэньня ваеннае рады ў Маскве — у сувязі з фашыстаўскім пераваротам у Літве і пагрозамі заняць апашняе польскім войскам — было загадана паслаць значныя ваекавыя сілы на граўніцу Эстоніі, Латвіі і Польшчы. Паводле гэтых газет, войскі, пасланыя на польскую граўніцу, згуртаваны ў Менску, Барысаве, ды Слуцку. Агульная лічба войскаў, высланых на граўніцу трох суседніх дзяржаў, дасягае быццам 200 000.

Хаця весткі гэтыя дагэтуль не правяраены, аднак польская прэса — асабліва органы, блізкія да марш. Пілсудскага, падаюць іх у сэнацыйнай форме, як-быццам стараючыся выклікаць у польскіх масах ваяўнічы настрой. Каб-жа толькі ня вык тикалі воўка із лесу!...

А мо' у шкравыні гэтае нездаровае сэнацыі трэба бачыць адказ кіруючых сьвяня Польшчай сфэр на заклікі эндэцкае прэсы да паразуменьня з ССРР ды парваньня сяброўства з Англіяй?!

значаны зямельны спэцыяліст „Вызвалены“ пас. Понятоўскі. Але ўкавы і „Kur. Wil.“ знае, што — пасля паразуменьня прэсы з аб'ядвана міністрай — усялякія зьмены ўраду страцілі актуальнасць.

Трэба разумець усе гэтыя чуткі ды весткі так, што сярод групы, падтрымліваючых яўна і тайна ўрад Пілсудскага, ідзе барацьба, якая можа выявіцца некарысна для сучаснага кабінэту — у часе рашучых галасаваньняў над бюджэтам у Сойме. Пэпэсы якія гучна абвясцілі свой „пераход у апазіцыю“, а ўзапраўднісць „паціху“ падтрымліваюць абшарніцка буржуазны ўрад з ваяўнічымі фашыстаўскім характарам, пачалі — пад націскам абураных работнікаў на мясцох — націскаць на Пілсудскага—у напрамку вызваленьня ад абшарнікаў-манархістаў. З свайго боку абшарнікі маюць вялікія ўплывы на ўрад, і яго галова зусім ня хоча рашуча рваць з імі,—з рознымі „князьмі“ ды „графамі“, да якіх чэе такую „слабасьць“. Вось у гэтых чутках аб „рэканструкцыі кабінэту“ і адбываецца гэтае змаганьне „лавіцы“ з правайцай, хаця абедзьве так згодна падтрымліваюць фашызм.

Як бачым, пакуль-што ўся кампанія пагадзілася: „гармонія—між пэпэсамі і абшарнікамі, відзець, адбывалася ізноў — дзякуючы адвольна блізкай для абедзьвюх старонаў асобы марш. Пілсудскага...—На гэта яўна паказывае — ліквідцыя ўсялякіх праектаў зьмены ў складзе ўраду.

Новы міністар асьветы.

„Унівэрсальны“ (да ўсяго) пан Бартэль, віцэ-прэм'ер і міністар асьветы, зрокся партфэлю міністра асьветы. На яго месца прызыдэнт Рэспублікі назначыў доктара медыцыны, былага кіраўніка бальніцы, сэнатара Добручнага.

Новы міністар-лекар распачаў ужо ўрадаваньне, як галоўны кіраўнік асьветы ў Польшчы. Гэта — ужо другі лекар у кабінэце марш. Пілсудскага.

Міністар Добруцкі ўвайшоў у Сэнат па сьпіску партыі „Ляст“ (Вітаса), пасля перакінуўся ў „Вызвалены“, скуль урэшце перайшоў у „Партыю Працы“. Якую палітычную лінію павядае на новым становішчы — трудна згадаць. Для нас, беларусаў, напэўна нікае зьмены ад гэтага ня будзе, бо ўсе тры партыі, праз якія праішоў мін. Добруцкі, адвольна працавалі і працуюць у кірунку апалячываньня беларусаў праз школу.

Заграўніцай.

„Падзел Літвы, як гарантыя міру“?..

Пад такім смачным загаловакам друкуе віленскае абшарніцкае „Слова“ пераданы „ПАТ“, ам зьмесь стацьці адвай з бэрлінскіх газет. Газета нямецкая быццам думае, што падзел Літвы паставіў бы зараз жа на чаргу дня пэлы рад праблемаў Усходняй Эўропы. Газета дадае, што ад падзелу Літвы ўстрымацца будзе (хто?!)—хаця й гэсім дз з прычынамі

* „Санацыя“ значыць—авдараўленьне, „стабілізацыя“ значыць—утрыманьне на меры.

Дэям, каб ня страціць усёго... Але і тут адной думкі ў Польшчы няма. — Адны, найбольш „романтычна-недзявольныя“, маюць надзею, што, мілітарна ўзмацаваўшыся (12), здолеець самі ўтрымаць „мячом“ — усё... Іншыя хацелі-бы параўмецца з Нямеччынай — коштам Усходу, каб трымаць проці апошняга „браніраваны кулак“. Гэта — думка Англііскага дарадцы Польшчы. Іншыя ў Польшчы ізноў маюць думку — параўмецца з Усходам — з ССРР, каб захаваць усё здабытае ад немцаў на сваім Заходзе... Найцікавей, што правіца ў Польшчы проці англійска-лявіцовай думкі параўмення з Нямеччынай усё больш яўна і рашуча высювае думку аб параўменні з ССРР, навет кідаючы быдую апору ў Францыі.

Адавачым пару цікавых азнак часу — у гэтым напрамку.
Нядаўна ў алянэ з хаццёк газэтаў ведамы польскі публіцыст п. Равіта-Гавроньскі, былы зяйдла „маскавца“, зьмясьціў гэткага зьместу артыкул, адзначаны ўсёй радавай прэсай:

„З двух суседзяў Польшчы, Расей і Нямеччыны, — піша ён, — першая паказала адносна да нас значна больш палітычнага такту, чым другая. Польшча для Расей — транзытная тэрыторыя, без якой для яе цяжка падтрымаць гаспадарчыя зносіны з Заходняй Эўропай. Дык бліжэйшай мэтай польскай палітыкі — пасля Рыжскага міру — павінна была-б быць — збліжэньне з Расей. Аднак-жа Польшча зрабіла усё магчымае, каб аддаліцца ад Расей, змусіўшы яе гэтым збліжэньнем з Нямеччынай. Усе спробы стварэньня так-званага „адзінага фронту ад Мурмана да Аккермана (ад Поўночнага мора да Чорнага) пацярпелі крах. Але ж — навет, калі-б гэтая спроба і удалася, Польшча яна мела-б з гэтай (англійскага Рэд.) пляну — ніякіх рэальных карысьцяў. — Бо ж балтычны дзяржавы на маюць ніякай ваеннай сілы, зьяўляючыся толькі марскою базай для англійскага флэту — проці Расей“...

Ня верыць аўтар і ў трываласьць польска-румынскага саюзу: Румынія здраціць — парумынскі, — як толькі ён гэта будзе выгадна.
У канцы аўтар заклікае Польшчу — вясці адну-адзіную разальную палітыку, якую дыктуе Польшчы яе геаграфічнае палажэньне і гаспадарчы стан. „Дасьлед навучыў(?) нас, што трэба кінучь так-завую „балтыцкую палітыку“, кінуўшы слухаць і чэкаславацкіх калыханкі“... „Мы павінны імкнуцца да збліжэньня з Расей, з якой нас вяжа ўся будучына нашэе прамысловасьці, гандлю і палітыкі“.

Яшчэ больш характэрнай адзнакай гэтай „дзялі на Усход“ — пасля поўнага банкруцтва польскай „стаўкі на Запад“ — зьяўляецца апошні артыкул у лейб-органа француска-фільскай эндыяці. — „Газэце Варшаўскай-Параванай“, — пад назовам: „Усходнія магчымасьці“. Аб Францыі, дый аб „жывым трупе“ француска-польскага саюзу аўтар ужко ня кажэ ніводнага слова. Добра разумее ён і тое, што Англія ўжо робіць дый урэнце-зробіць усё, чго зажадаюць ад яе — немцы... Дык адзіны ратунак для Польшчы — спробаваць рашучага параўмецьня з Радамі... Газэта ня вежа аб нейкай „Расей“, але выразна называе тое, што ёсьць — сваім імем... „Нам трэба выраўнаваць розьніцы, якія дзяляць нашу палітыку ад маскоўскай“...

Аўтар трэбуе ад Масквы — зрачэньня саюзу з Нямеччынай, зрачэньня Бэсарабіі на карысьць Румыніі, зрачэньня новага „надзею Польшчы“... А за гэта Польшча мела-б „заплаціць“ — „длібейшымі зьменамі ў польскай балтыцкай палітыцы“. А пераду сім Польшчы, кажа, аўтар, „аддала-б“ Маскве

„германфільскую Фінляндую, якая Польшчы зусім непатрэбна а Маскве толькі перашкаджае ў Фінскай затоцы“...

Палітыка польска-расейскага параўмення магла-б мець перад сабой вялікую будучыну. Да яе далучалася-б напэўна Мала Антанта, Югаславія і Чэха-Славакія ўжо цягнуць да Усходу (— да ССРР). Балканы і бізкі Усход (Турцыя, Пэрсія) абаверліся-б салідарна на Маскву. А гэтым ўзмацавалася-б яе становішча ў роўнай меры над Балтыцкім морам, ак і ў Турцыі“. Ды гэтым чынам быў-бы назаўсёды зачынены шлях немцам на Балтыку і да Канстантынопаля; англійцам зрабілася-б шмат новых клапаотаў у Эгіпце... Гэткае параўмецьне пераблутала-бы ўсе англійскія пляны проці С.С.Р.Р. і г. д. і г. д.

Вось як паны эндыкі пачалі пісаць ды мысьліць аб ССРР — аб гэі „усходняй дзялі“, ды „камуністычнай атруце“, якая пльыве з Усходу на Запад, ды ад якой Польшча павінна служыць для Захалу — абаронным бар’ерам. Калі адкінуць эндыцкое жаданьне насаліць англійцам, якія падтрымліваючы м. Пілсудскага, дык высюваць гэтых „усходніх магчымасьцяў“ даводзіць перадусім тое, што ўсе „заходнія магчымасьці“ для Польшчы запрады лічацца — збанкрутаваўшымі... Але задача „выраўнаваньня розьніцаў“ між Польшчай і Масквой — справа не такая лёгкая, як думка газэта — каб разводзіць шмат, трэба заўважыць, што „выраўнаваць палітычныя розьніцы“ Польшчы трэба бы-ло-б — ня толькі з „Масквой“, але — з усім ССРР, ці — тансама з Менскам і Невам. Іні кажам ужко аб „выраўнаванні розьніцаў“ сацыялянага зьместу — між сялянска работніцкім ССРР і панска-буржуазнай Польшчай.

Але ж на апошніе польскае буржуазіа, хоць і разумее няўхільную патрэбу гэтага, ніколі ня пайдзе: гэткае „сацыяльнае выраўнаваць“ раўназначна сьмяротнаму прысуду для існуючай сяньня „сацыяльнае раўнавагі“, якую бароніць п. Пілсудскі...
3 жыцьця „Грамады“.

Грамадзяная ахвярнасьць.

Сьпіс жыхароў вёскі Хадорак, гміны і павету Косаўскага, якія ахвяравалі на палітычных вясняў: Сьвігла Павал — 30 гр., Сьвігла Захар — 20 гр., Сьвігла Хіма — 20 гр., Сьвігла Янка (сын Захара) — 5 гр., Каліноўскі Хвядар — 15 гр., Каліноўскі Васіль — 30 гр., Сьвігла Ганна — 2 павесмы ільну, Харужа Ганна — 20 гр., Харужа Хвядар 3 павесмы ільну, Кульгавеня Надзя — 10 гр., Кульгавеня Адуцьця — 2 павесмы ільну, Мікалайчук Боляга — 20 гр., Мікалайчук Парася — 5 гр., Мікалайчук Захар — 40 гр., Мікалайчук Ганна — 1 павесму ільну, Высоцкі Уладзімір — 50 гр., Высоцкая Марыля — 2 павесмы ільну, Высоцкая Кацярына — 25 гр., Высоцкая Ганна — 25 гр., Харужы Васіль — 50 гр., Харужая Ганна — 20 гр., Харужы Антось — 50 гр., Харужая Парася — 2 павесмы ільну, Харужы Міхась — 10 гр., Харужы Павал — 50 гр., Харужы Піліп — 20 гр., Харужа Аўген — 8 гр., Харужы Язэп — 10 гр., Харужа Ганна — 20 гр., Варабей Прузына — 1 павесму ільну, Залога Грыпа — 1 зл., Залога Юрка — 20 фун. ячменю, Сьвігла Марыля — 2 павесмы ільну, Кульгавеня Аляксандра — 1 павесму ільну, Ляпеха Алёна — 5 гр. і ложка палатна, Кульгавеня Сьцяпан — 20 гр., Кульгавеня Кацярына — 20 гр., Кульгавеня Парася — 50 гр. і 3 павесмы ільну, Акавіты Гарасім — 10 гр., Акавіта Алёна — 2 павесмы ільну, Андрэйчык Ганна — 2 павесмы ільну, Акавіта Вера 2 павесмы ільну, Акавіта Барбара — 25 гр., Казёл Міхась — 25 гр., Казёл Парася — 25 гр., Ака-

Новыя абшары Беларускае Зямлі пад асадніцтвам.

Рада Міністраў пастанавіла зрабіць прымусовую прадажу дворных зямель пад парцэляцыю ў 1927 годзе ў межах Заходняе Беларусі ў гэтых дварох:

У Аўгустоўскім павеце:
205 гектараў з маёнтку Сьвяцкі-Валоўчаўскі, — улас. Ігн. Гумніцкага, Юдэя Марэцкага, Мэндала Марэцкага і Янкеля Бэн’якобі. 290 гект. з маёнтку Габрась.

У Беластоцкім павеце:
400 гект. з м. Дойліды — Юрыя Любомірскага. 640 гект. з м. Шорцы-Крыніцы — улас. Цалко-Явоўскага.

У Баранавіцкім павеце:
280 гект. з Жэніхоўскага двара — Яраслава Патоцкага. 300 гект. з м. Ляхавічы — Стан. Корвін-Косакоўскага.

У Горадзенскім павеце:
300 гект. з м. Масаланы — Яна Біспінга. 150 гект. з м. Баяры — Мары Красінскай. 160 гект. з м. Скідэль — Канст. Чэвэртынскага. 120 гект. з м. Чарлэна — Мары Любомірскай.

У Лідзкім павеце:
100 гект. з м. Жалудак — Мары Чэвэртынскай. 200 гект. з м. Іўе — Тамаша Замойскага. 350 гект. з м. Пшчучы — Мары Друцкай-Любэцкай. 225 гект. з м. Чарлэна — Мары Любомірскай.

У Наваградзкім павеце:
150 гект. з м. Любча — Стан. Юндзіла. 400 гект. з м. Наталіна — Яна Варанцова. 150 гект. з м. Сьляквічы — Л. Гуттан-Чакочай. 100 гект. з м. Альбэртына — Улад. Пуслоўскага. 150 гект. з м. Хотаў — Зофіі Незабытоўскай.

Віты Зьмітрук — 25 гр., Калеснік Аляксандар — 50 гр., Сьвігла Парася — 10 гр., Каліноўскі Янка 1 зл., Каліноўскі Павал — 1 зл., Каліноўскі Язэп 1 зл., Сьвігла Галыш — 20 гр., Сьвігла Сяргей — 10 гр., Калеснік Мікалай — 20 гр., Акавіта Марыля — 2 павесмы ільну, Каліноўскі Уладзімір — 25 гр., Каліноўская Адуцьця — 25 гр., Калеснік Ганна — 25 гр., Калеснік Кузьма — 10 гр., Сьвігла Палашка — 4 павесмы ільну, Калеснік Юзя — 2 павесмы ільну, Калеснік Янка — 2 павесмы ільну, Каліноўская Хвядора — 1 павесму ільну Андрэйчык Налзэя — 50 гр., Андрэйчык Воляга — 50 гр., Андрэйчык Мікалай — 50 гр., Акавіты Міхась — 30 гр., Мікалайчук Марыля — 27 гр., Харужа Зіноўка — 10 гр., Харужа Адара — 2 павесмы ільну, Харужы Павал (сын Г.) — 50 гр., Сьвігла Язэп — 1 зл., Харужы Хвядар — 25 гр., Харужы Пятрусь — 20 гр., Харужы Уладзімір (сын М.) — 25 гр., Харужы Уладзімір (сын Г.) — 50 гр., Харужы Андрэй — 20 гр. і 3 капав. 3 ручкі, Каліноўская Кацярына — 2 павесмы ільну, Каліноўская Аксёна — 1 павесму ільну, Харужая Ганна — 1 павесму ільну, Кульгавеня Уладзімір — 20 гр., Кульгавеня Цімох — 1 зл., Каліноўская Аўген. — 2 павесмы ільну, Харужая Надзя — 2 павесмы ільну, Каліноўская Зося — 1 павесму ільну, Акавіты Сьцяпан — 25 гр., Акавіты Павал — 25 гр., Сьвігла Даміяна — 2 павесмы ільну, Калеснік Сьцяпаніда — 2 павесмы ільну, Калеснік Сьцяпан — 7 гр., Каліноўская Налзэя — 3 павесмы ільну, Варабей Аляксандра — 2 павесмы ільну, Калеснік Лявон 25 гр., Калеснік Альжбета — 25 гр., Каліноўская Алёна — 20 гр., Залога Ганна — 20 гр., Залога Хвядора — 10 гр., Харужы Уладзімір — 40 гр., Мікалайчук Ігнась — 50 гр., Каліноўскі Ігнась — 50 гр., Калеснік Надзя — 65 гр., Калеснік Вера — 35 гр., Каліноўскі Андрэй — 1 зл., Андрэйчык Агата — 50 гр., Гарабей Антось — 20 гр., Акавіта

У Ваўнавыскім павеце:
100 гект. з м. Струбіца — Казімера Біспінга.

У Валомынскім павеце:
500 гект. з м. Лаздуны — Гіпаліта Корвін-Мілеўскага.

У Пастаўскім павеце:
276 гект. з м. Варапаева — Канст. Пшэздэцкага.

У Берасьцейскім павеце:
500 гект. з м. Отлуч — насьледн. Радіонава.

У Кобрынскім павеце:
200 гект. з м. Гарадзец — Юлія Розэнвэрт.

У Лунінецкім павеце:
600 гект. з м. Леніна — улас. акц. т-ва „Пшэмысл дзэвны“.

У Пінскім павеце:
600 гект. з м. Парахонок — З. Чэховіч-Ляхавіцкай.

600 гект. з м. Барэвічы — Міхала Орды. 400 гект. з м. Ненкавічы — Каз. Тукальскага-Нялюбавіча.

Усяго ў 13 павэтах Заходняе Беларусі адыходзе пад прымусовую парцэляцыю 8,646 гектараў зямлі. На жаль, уся яна пойдзе не малазямельным і беззямельным тутэйшым сялянам, якія пакутуюць на сваіх маламерных гаспадарках ці на чужым, а перадусім павязаным з Польшчай асаднікам, ды чэсткава тутэйшым багатшым, які маюць грошы і на куплю зямлі, і на загаспадараньне на ёй.

Аўген. — 1 зл., Акавіты Дзяніс — 1 зл., Акавіта Арына — 1 зл., Каліноўскі Хвядар — 10 гр.
Сабраны матар’ял праданы, і выслана грашмыма ўсяго 34 зл. 16 гр.

ХРОНІКА.

Пратэст проціў рэпрэсію на Літве.
Міжпартыйны Сэкрэтэрыят Барацьбы за Амністыю 29-га сьнежня выслаў прэзыдэнту рады міністраў Вальдэмарасу тэлеграму наступнага зьместу: „Міжпартыйны Сэкрэтэрыят пратэстуе проціў шалёнага пераўладдаваньня рэвалюцыйнага руду ў Літве, проціў прыгавараў, сказоўчых на сьмерць рэвалюцыйных дзеячоў і проціў варварскага заарышчаваньня прадстаўнікоў рабочнікаў, сялян і прыгнечаных нацыянальнасьцяў. Работнікі і сяляне Польшчы отаждэ на старале рэвалюцыйнай барацьбы работнікаў і сялян Літвы.“

Безработцы ў Горадзенішчыне.
„Кур. Віл.“ падае наступныя лічбы ўзрастаючага безработцы ў Горадзенішчыне — на 30/ХІІ — 1926 г.: У месце Горадні — 1.761 безработных, Суваляк — 95, Ваўкавіску — 227, Аўгустове — 86, Саколцы — 11, Крынках — 110, Росі — 20, Вазэрэх — 40, Гута — 60, у інш. месцах — 160. Усяго разам — на тэрыторыі Горадзенскай „Біржы Працы“ — 2.594 чалавек. З гэтага ліку запамогі атрымліваюць толькі каля 400 безработных.

Занячаньне забастоўкі ў газойні.
Работнікі мясцовай газойні пасля некалькідзённага страйку дабіліся выпушчэньня сваіх дамаганьняў: — падвышэньня працоўнае платы

Судзьдзя (кінуўся да ног зьнімаць калёшы).

Старшыня (як усё зьвялі, адчыніўшы дзьверы ў бакоўку).
Міласьці просім, на пачэснае месца. (Упраўляючы, Старшыня і Судзьдзя пашлі).
Пісар (да Гарбузоў).
Ну, яшчэ чаго, дапрос зьняты, паклічам будзе пара. (Усе выходзяць. Пісар з паперамі ідзе ў бакоўку).

ЗЬЯВА XIV-я.

Уваходзіць стораж Мірон.

Стораж. Вось гэта я разумею, коі — нібы зьвяры, не раўня нашам пацуком, улацелі ў двор страпой. Прыгледзіўся я на старшыню і памысьціў: трывалы чалавек, ня так даўно выпяўз адсюль ракам, а прышлося — вузь як пакіраваў, з вазка зьняў, дзьверы адчыніў і, здаецца, паспеў нешта зьняць — гэта спрыт. Але на мяне крыўду мае, нашто разам з парюком спаць паклаў. Нічагутка, я — таксама чалавек, адчуваю боль, гэта што ты старшыня, так Мірона можна ганьбіць, другі раз напешся — на сьметнік завялаку на чарні. А што, каб гэта я адзьвінуся гэта сьвітку з упраўляючага зьвяць — о не, няздатны, — зьняў-бы так, што полы былі б асобна, а рукавы асобна. (Паўза). Крамяна рэч, — ні вузельчыка, ні нігачкі, блішчыць, шалудзіць (нюхае) і цэбулькай аддае. (Убагачу каляюш). А каляюш, каляюш! Гэткага я з роду ня бачыў, пан накрывае свой чэрап, а я ў ягды хадзіў-бы, вельмі прыгодны, чорны, цыбаты і тугі. (Паллываў на яго абцёр рукавом і палажыў на крэсла, — на тое месца, дзе сядзе судзьдзя, справа ад публікі).
А гэтыя гумалыстковыя хадакі — таксама рэч паважна па граві цялякацца. Божа, божа, як ты яроўна падаляў, адным гэткаю прыгоду, а другую век зраб’я.

Пісар (з бакоўкі). Пакліч суды Гарбузоў.
Стораж (да дзвярэй). Гарбузы, каццецца суды.

ЗЬЯВА XV-я.

Уваходзяць Гарбуз і жонка.
Стораж. Ідзеце на суд, толькі ня тухайце, як коі.
Жонка. Мы ўважненька. (Пашлі ў бакоўку).

ЗЬЯВА XVI-я.

Уваходзіць Авечка.
Стораж. Што, занудзіўся?
Авечка. А так, замаркціўся: у сон пачало вясці: воч ня спаў, на суд, значыцца, шкандыбалі. Ці ня маеце часам закурцыць, нешта тут пад грудзьмі.

Стораж. Ня маю, кожны курац павінен мець свой аганец і тытунец.
Авечка. Так точно, павінен ды няма. (Убачыў на падлозе папіроску). А сось пча-оьце, нехта папіроску кінуў.
Стораж. Ні нехта, а сам упраўляючы курыў.
Авечка. Галоднаму чалавеку ўзё роўна. (Запальвае і курыць). А моцная, так за язык і шчыі е.

Стораж. Які далікатны.
Авечка. У Авечка ізыкі чулыя.
Стораж. Ды ты ўвесь, як авечка, і кульгавы, мне здаецца.

Авечка. Не здаецца, а кульгавы, вось гляньце. (Адходзіць да таго месца, дзе ляжыць цыліндар).
Стораж. Даўно кульгавы?
Авечка. Гадоў з д’сяць.
Стораж. З якой прычыны?
Авечка. Грошы шукалі, не паклаўшы.
Стораж. Ну і што?
Авечка. Прысьніўся было маёй сястры сон, быццам то на Лысай гары бочка дукатаў закопана ляжыць. Вось мы ў ачы, разам з Гарбузом пабраўшы рыдлёвачкі, шчучы пашлі туды. Курган выскога на гары, а на ім камень, пудоў з 20, — мы яго капыць, мы яго пароць, каб камень той ды ў даліну сагнаць, капалі доўга, а цёмна, — хоць забіся.

Нарэшце чую, скрыганула нешта пад рыдлёўкай; я зірк у бок: бачу — галава бялее чалавека. (У часе размовы стораж сьлухае, што робіцца ў бакоўцы, і зусім ня сьлухае, што кажа Авечка). Кум, крычу я, гэта-ж мы раскапалі чынось магіль. Гарбуз, ня кажучы ні слова, рыдлёўку аб вямялю, а сам — шаўбось уніз, ліхтар патух, я за ім... толькі чую, штось ляціць за мной: да-та-та, а пасля — бух... (Сеў на цыліндар). Зваліўся камень ды мне па назе.

Стораж (убачыўшы, што Авечка сеў на цыліндар). Куды ж ты гэта ўсьсеўся? (Схапіў за карак).
Авечка (ад страху пачаў жагнацца). Міда, Міда, сьвяцідзілі чудадаі...
Стораж. Што ты зрабіў? Што табе дух заняў?
Авечка. Браток мой, у чым мая віна, калекі я, усю ноч валокся, хацелася сесьці.
Стораж. Вось пяпер пасядзіш.
Авечка. Няўжо пасадзіць?
Стораж. Пашкадуе.
Авечка. Даражненькі мой! а што, каб спрабаваць выраўнаваць.
Стораж. Раўнуў не раўнуў, капляюша няма, а табе астрог.
Авечка. Талы я ўцірку; будзь ласкаў, не кажы: я жыў у пушчы — ня знойдуць.
Стораж. Ні, уды ты не схаваешся, знойдуць.
Авечка. А чаму моч дзед у наўстаньне два галы хавіўся і не знайшлі, бывай здароў. (Да дзвярэй).
Пісар (праз дзьверы і пазал). Авечка, на суд.
Стораж. А што, схаваўся? А ну, пашоў, пашоў (Вылхнуў убок). Во каб яго пакруціла, скруціў каляюш, аж страх глянуць, ну што-ж мне зрэбіць? А што, каб узьняць на дзяржак і таркануць туды-сюды. (Бярэ венік і пачынае). А ну сюды, а ну сюды. А бацханы, выраўндаваў, — воль шчасьце, так пчасьце. Цяпер абы ўпраўляючы вышаў, я спрытна надзёну яму на галаву, не спазнае.

ЗЬЯВА XVII-я.

Выходзяць з бакоўкі Гарбуз і жонка.
Гарбуз. Вось табе суд, вась табе і пуд, абабілі бакі, выдралі бараду яшчэ ў алеску садзяць на тры дні.
Стораж. А хіба-ж я не казаў, — тут праўда жыве.
Жонка. На сохі лес такі суд, чападу пакінула ў хаце, а на нас чапала апынулава пры мне, сядзі баба тры дні ў халодніцы.

ЗЬЯВА XVIII-я.

Выходзіць Авечка.
Авечка. Гэта ня суд, а пшэпрашаіц, глупства, я на паноў шапнуў гром, і за гэта ў алеску на тры дні.
Стораж. Ну, годзе, суд ідзе... (Сам за цыліндар).

ЗЬЯВА XIX-я.

Выходзяць з бакоўкі Старшыня, за ім упраўляючы, Пісар і Судзьдзя.
Старшыня. Дзякую, што не запамнілі. (Падае пальто).
Судзьдзя. (Надзявае калёшы).
Стораж. (Падае цыліндар).
Пісар — (кісчак).
Старшыня (адчыніўшы дзьверы). Міласьці праду. (Усе яны вышлі, засталіся Гарбузы, Авечка і стораж).
Стораж (пачынае вымятаць). Ну, браткі мае, уцякайце, а то чаго добрага яшчэ падбавіць.
(Гарбуз і жонка ціха выходзяць).
Авечка. Возь дзе праўда на ёвечце.

З а с л о н а.

